

УДК 352.93

Кузь Т.І., Співак С.В., Паляниця В.А.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ
(АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА РЕФОРМА, - СТРАТЕГІЧНІ
ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ)**

Kuz T.I., Spivak S.V., Palianyia V.A.

**PECULIARITIES OF FORMATION OF COMPETITIVE TERRITORIAL
COMMUNITIES IN UKRAINE
(ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL REFORM - STRATEGIC GOALS AND
OBJECTIVES)**

Формування конкурентоспроможних територіальних громад в Україні, насамперед, передбачає створення сприятливих умов для провадження ефективної економічної діяльності та розвитку бізнесу в громаді, покращення умов життя населення, розміщеного на об'єднаній території та якості послуг, що надаються жителям громади і споживачам продукції, робіт та послуг, організація безпечного життя громадян, розвиток людського капіталу громади ін.

Як пишуть Б.М. Андрушків, Г.Х. Мельник, С.М. Співак, в умовах обмежень на ресурси, загострення кризових явищ, особливої актуальності набувають проблеми ефективності роботи підприємств, зростання їх конкурентоспроможності в нових умовах добровільно об'єднаних територіальних громад (ДОТГ). У цьому зв'язку важливого значення набуває підвищення ефективності управління промисловими підприємствами не лише за рахунок, наприклад, інноваційних чинників, а і за рахунок удосконалення їх взаємовідносин з добровільними об'єднаннями територіальних громад. З огляду на це, необхідним є виявлення особливостей та пошук шляхів, а також розроблення соціально-економічних механізмів їх розвитку [3]. Відповідно до цього, необхідно, в першу чергу, сформуванню уявлення про сучасну специфіку функціонування об'єднань територіальних громад та місце в них промислових підприємств, установ та організацій. За сучасних умов, потрібно об'єднану територіальну громаду оцінювати як цілісну динамічну систему, про що, неодноразово, зазначають провідні науковці та дослідники цієї проблематики.

Що представляє собою, на даний час, добровільне об'єднання територіальних громад?

Асамблея європейських регіонів поняття, наприклад, регіону визначає як територіальне об'єднання під безпосередньою юрисдикцією суверенної держави із системою самоврядування. За умовами асамблеї, регіон повинен мати свою конституцію, статус автономії чи інший закон, який є складовою законодавства держави і визначає організацію та повноваження регіону. Такий підхід орієнтує на певну суверенізацію соціально-економічного комплексу регіону і визначає, що будучи складовою системи «держава», регіон є окремою структурною одиницею – системою із притаманними їй закономірностями та специфікою розвитку. Тим часом, місце підприємства у цій системі залишається у певній мірі за законодавчим полем [3].

Нами запропоновано алгоритм та вектори реалізації стратегічних та операційних цілей, які повинні, на нашу думку, ставитись територіальними громадами для забезпечення ефективного розвитку добровільного об'єднання територіальної громади (див. рис. 1).

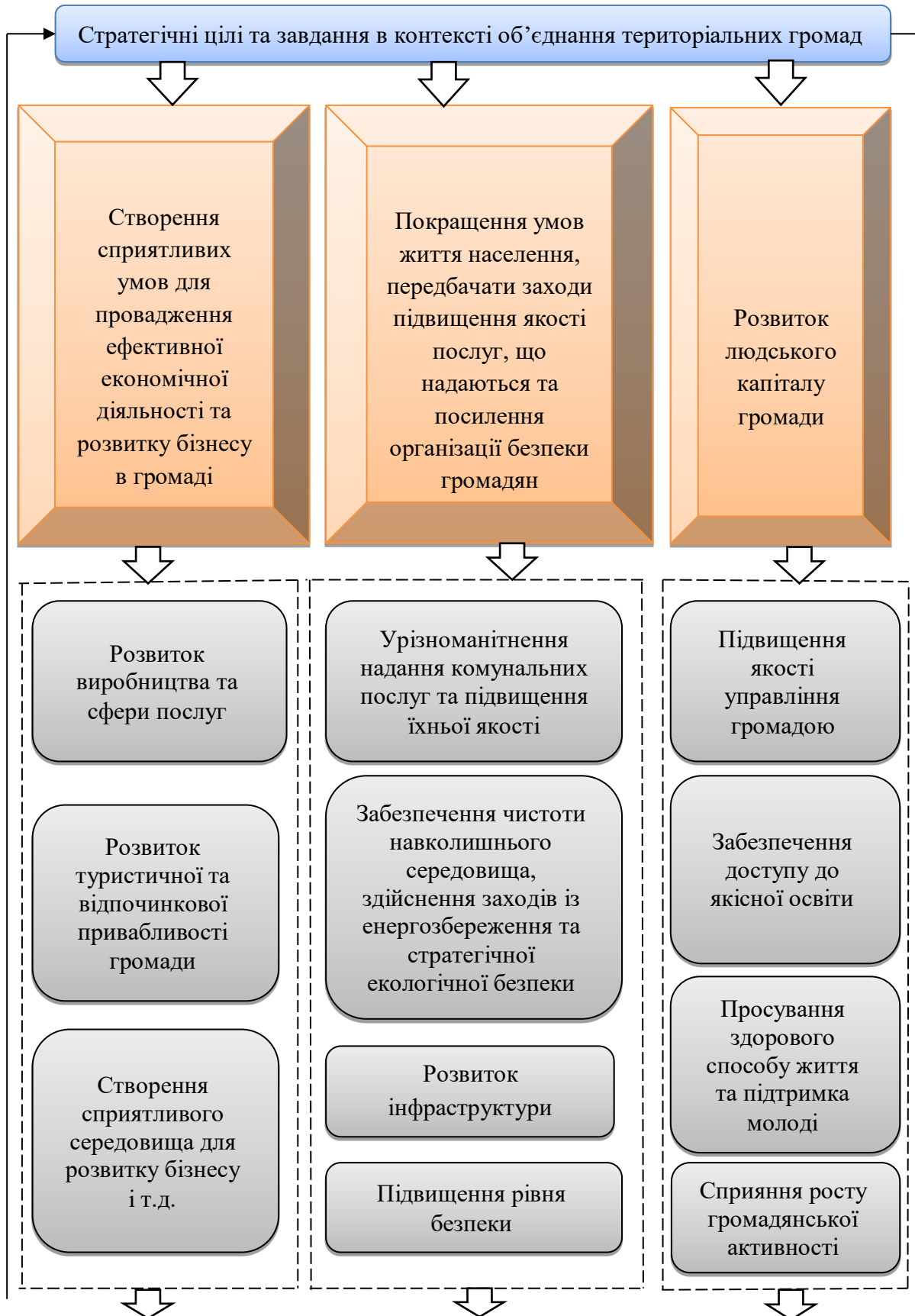

Рис. 1. Алгоритм формування конкурентоспроможної територіальної громади), адаптовано [1, 2, 4]

Продовження: рис. 1. Алгоритм формування конкурентоспроможної територіальної громади), адаптовано [1, 2, 4]

Тим часом, в умовах децентралізації влади в Україні, формування добровільних об'єднань територіальних громад (власне у нашій державі) набувають все більших обертів. Закони, що надають більш ширші повноваження органам місцевого самоврядування новостворених об'єднаних територіальних громад, за принципом субсидіарності вимагає переходу на якісно новий рівень відповідальності місцевої влади перед територіальними громадами за результати управління, господарювання й вибір шляхів розвитку.

Питання створення майбутнього добровільно об'єднаної територіальної громади із рівним доступом до послуг, високою якістю життя та комфортними і безпечними умовами проживання є найважливішим аспектом її становлення та розвитку. Адже чи зможе громада забезпечити гідний рівень життя людей, маючи недостатньо ресурсів та територій? Чи може бути успішною країна з бідними територіями? Звичайно, що ні!

Як показує досвід розвинутих країн – основною передумовою для успішного розвитку громад є раціональне об'єднання територій та ефективне використання ресурсів. Така громада відповідатиме новим вимогам, одержуватиме значно більші можливості та повноваження. Адже тільки сильна громада з достатньою економічною активністю на власній території, з ініціативними, працьовитими людьми зможе вирішувати питання місцевого економічного розвитку, утримання місцевої інфраструктури, забудови, благоустрою території, соціальної допомоги, збереження традицій та забезпечення культурного розвитку, первинної охорони здоров'я, середньої, дошкільної та позашкільної освіти, правопорядку, пасажирських перевезень на території громади, житлово-комунального господарства та інші напрямки, які люди вважатимуть важливими.

Тому сьогодні доцільно більш активно обговорювати необхідність реалізації широких можливостей стратегічного планування на рівні громади. В планах соціально-економічного розвитку території доцільно передбачати створення сприятливих умов для провадження ефективної економічної діяльності та розвитку бізнесу в громаді; покращення умов життя населення, розміщеного на об'єднаній території; передбачати заходи підвищення якості послуг, що надаються жителям громади та споживачам продукції, посилення організації безпеки громадян, розвиток людського капіталу громади ін.

Список використаних джерел:

1. Андрушків Б.М., Бендасюк О.О. Войнаренко М.П. Повний регіональний господарський розрахунок – шлях підвищення ефективності територіальної одиниці, забезпечення її територіального розвитку. Андрушків Б.М., Бендасюк О.О. Войнаренко М.П. ін. Тернопіль. ТзОВ «Тернограф», 2014. 680 с.
2. Співак С. М. Інституційні, соціально-економічні механізми підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств в умовах об'єднань територіальних громад / Заг. ред. Андрушківа Б. М. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2017. 574 с.
3. Андрушків Б.М. , Мельник Г.Х. , Співак С.М. Стратегія розвитку адміністративного району (Концептуальні засади організації соціально-економічного розвитку адміністративного району в контексті формування добровільних об'єднань територіальних громад Лановеччини / Тернопіль: ФОП Паляниця В.А, 2017. 456 с.
4. Лега Ю.Г. Вдосконалення управління житлово-комунальним комплексом України в сучасних умовах розвитку національної економіки: Монографія / Ю.Г. Лега, Т.М. Качала, Н.Ф. Чечетова. Черкаси : ЧДТУ, 2008. 219 с. ISBN 9667533271.
5. Андрушків Б., Кирич Н., Погайдак О. Про особливості та досвід створення ОСББ (Європейські контексти) URL: http://dbn.at.ua/publ/osbb/novini_osbb/zarubizhnij_dosvid_rozvitku_osbb/30-1-0-573.